

Sedatie met lachgas

Op de afdeling Spoedeisende Hulp

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

De arts of verpleegkundige heeft met u besproken dat we u of uw kind tijdens de behandeling op de afdeling Spoedeisende Hulp in lichte slaap willen brengen. Dit wordt ook wel sedatie genoemd. De sedatie gebeurt met lachgas.

In deze folder leest u meer over het toedienen van lachgas.

Wat is lachgas?

Lachgas is een onschuldig middel dat onnodige pijn en angst tijdens medische ingrepen tegengaat. Het middel bestaat voor 50 procent uit lachgas (N₂O) en 50 procent uit zuurstof (O₂). Ter vergelijking: in de lucht die we dagelijks inademen zit 21 procent zuurstof.

Wanneer het lachgas wordt ingeademd, werkt het kalmerend. Het werkt binnen een paar minuten en na het stoppen van het toedienen is het snel uitgewerkt. Het is geschikt voor alle volwassenen en kinderen ouder dan 2 jaar.

Wat is sedatie met lachgas?

Sedatie is het toedienen van specifieke medicijnen om de patiënt te kalmeren. Het effect hiervan is dat de patiënt zich minder bewust is van wat er om hem heen gebeurt. Lachgas is een middel dat hiervoor gebruikt kan worden.

Sedatie is géén vorm van narcose: u of uw kind *blijft zelf ademen*.

Via een masker dat om de mond en neus komt te zitten, wordt naast zuurstof ook het lachgas toegediend. Door dat zelfde masker wordt de uitgeademde lucht ook weer afgevoerd.

Lachgas inademen heeft een kalmerende werking. U of uw kind:

- Voelt zich meer ontspannen.
- Voelt zich minder bang.
- Voelt minder pijn.

Een groot voordeel van deze sedatie is dat, wanneer het inademen van het lachgas wordt gestopt, de werking na 5 minuten is afgelopen. Ook zijn er weinig na-effecten.

Het is een veilige methode van sedatie, waarbij u of uw kind rustiger wordt, maar wel bij bewustzijn blijft. In ons ziekenhuis wordt sedatie met lachgas gebruikt op de afdeling Spoedeisende Hulp.

Voorafgaand aan de sedatie

Om de behandeling met lachgas goed te laten voorlopen, bespreekt diegene die de sedatie uitvoert vóór de behandeling het volgende:

- De gezondheid van u of uw kind.
- Gebruik van eventuele medicijnen.
- Wat er gaat gebeuren in de aanloop naar en tijdens de sedatie.
- De te verwachten effecten van de sedatie met lachgas.
- Dat er tijdens de sedatie met lachgas zo min mogelijk gepraat wordt.
- Welke fijne gedachte gebruikt kan worden tijdens de sedatie.
- Er mag één ouder/verzorger tijdens de behandeling bij uw kind blijven.

Vorbereiding voor uw kind

Wat u uw kind vertelt

Meestal krijgen kinderen lachgas toegediend omdat ze angstig zijn. Een goede voorbereiding kan ook helpen om de angst te verminderen. Ga daarom met uw kind in gesprek; u kunt vertellen dat:

- Hij of zij^{*)} weinig van de behandeling merkt en (bijna) geen pijn voelt.

**) Omwille van de leesbaarheid, spreken we verder in de folder over 'hem en zijn'.*

- Hij zich tijdens de behandeling zweverig of dromerig voelt.
- U aanwezig bent tijdens de behandeling.
- Het in de behandelkamer stil en rustig is.

Fijne gedachte kiezen

Het kan helpen vooraf met uw kind een fijne gedachte te kiezen die hij kan gebruiken tijdens de sedatie. Dit kan bijvoorbeeld een vakantie zijn: lekker drijven op de rug in het zwembad. Heeft u een huisdier? Uw kind kan zich bijvoorbeeld voorstellen dat hij knuffelt met het huisdier op de bank. U kunt ook kiezen voor een andere gedachte. Zorg ervoor dat uw kind iets kiest wat hij leuk vindt.

Niet praten

Het is belangrijk dat uw kind zo min mogelijk praat. De verpleegkundige die de sedatie uitvoert spreekt met uw kind af welke handgebaren uw kind kan gebruiken als hij iets wil aangeven tijdens de sedatie. De verpleegkundige stelt regelmatig vragen aan uw kind om de mate van sedatie te beoordelen. Daarom worden er tijdens de uitleg signalen afgesproken die uw kind gebruikt om te beantwoorden, zoals het opsteken van een duim.

Als ouder/verzorger blijft u bij uw kind en laat door aanraken weten dat u er bent, u houdt bijvoorbeeld uw hand op zijn arm.

Hoe verloopt sedatie met lachgas?

De kamer is schemerig en telefoons moeten uit. De materialen die tijdens de behandeling worden gebruikt, blijven zoveel mogelijk uit het zicht van u of uw kind. Het is belangrijk dat het tijdens de sedatie rustig is. Alleen de verpleegkundige die de sedatie uitvoert, praat. Alle andere aanwezigen zijn stil. *Lachgas versterkt geluiden en daarom is het heel belangrijk dat het rustig is in de behandelkamer.*

Saturatiemeter

Er wordt een saturatiemeter om de vinger geplaatst, de saturatiemeter ziet eruit als een speciale pleister of een zacht klemmetje met een rood lampje. Hiermee worden de hartslag en het zuurstofgehalte in het bloed in de gaten gehouden.

Toedienen van het lachgas en behandeling

Eerst wordt er een kapje gepast. Via dit masker wordt het mengsel van lachgas en zuurstof toegediend. Tijdens de hele behandeling wordt dit mengsel toegediend.

Als het kapje en de saturatiemeter zijn aangebracht, wordt het lachgas toegediend. Na ongeveer 4 tot 5 minuten is de sedatie optimaal en voelt u of uw kind zich prettig en ontspannen. Dan kan gestart worden met de behandeling. Lachgas wordt gegeven tot de behandeling klaar is.

Na de behandeling wordt er 5 minuten zuivere zuurstof toegediend. Hiermee beëindigen we de sedatie, zodat u of uw kind weer wakker wordt. Het kapje blijft nog voor het gezicht om het uitgedemde lachgas af te zuigen. Na 5 minuten is het lachgas uitgewerkt.

De sedatie werkt het beste als u of uw kind zich kan overgeven aan het dromerige gevoel en zich veilig voelt. Reageren met handgebaren kan nog wel. Na de ingreep herinneren de meeste mensen zich niet precies wat er is gebeurd.

Verdoving

Een sedatie met lachgas maakt andere verdovingen niet overbodig. Vaak wordt bijvoorbeeld ook een verdovende zalf of pijnstillende medicijnen gebruikt. Lachgas werkt kort, terwijl plaatselijke verdovingen en pijnstillers langer effect hebben. Zij zorgen ervoor dat er minder pijn is op het moment dat het lachgas is uitgewerkt.

Beleving van sedatie met lachgas

Hoe iemand de lachgassedatie ervaart, verschilt per persoon. Meestal vertellen patiënten na de sedatie dat zij slaperig waren en het gevoel hadden te dromen. Zij herinneren zich bijna niks meer van de behandeling, terwijl ze tijdens de sedatie wel contact blijven behouden. Het eerste gevoel van lachgas inademen kan wat onwennig en vreemd kan zijn. Toch zal het meestal na een paar minuten veranderen in een aangenaam, warm, ontspannen en/of zweverig gevoel. De meeste patiënten voelen zich loom en een beetje afwezig. Het komt ook weleens voor dat een patiënt het een onprettig gevoel vindt. De sedatie wordt dan gestopt.

Beleving bij kinderen

Heel soms blijft een kind het een onprettig gevoel vinden. De sedatie wordt dan gestopt. Er zijn soms kinderen die de ingreep of het kapje zo spannend blijven vinden, dat ze de sedatie niet willen krijgen. In overleg met de arts wordt dan gezocht naar een alternatief.

Effecten op de gezondheid

Wanneer lachgas op de hier beschreven manier gebruikt wordt (in lage concentratie) is dit ongevaarlijk voor de gezondheid. Af en toe hebben mensen na de sedatie last van na-effecten zoals duizeligheid, licht in het hoofd, euforie (overdreven blij gevoel), misselijkheid en braken.

Nazorg

Ongeveer 10 tot 15 minuten na de sedatie mag u vertrekken als u of uw kind:

- Goed wakker is.
- Goed rechtop kan zitten zonder duizelig te zijn.
- Niet misselijk is en iets gedronken heeft.

We raden het af om de eerste 30 minuten na de sedatie een voertuig (auto, fiets, brommer) te besturen. Alle overige activiteiten kunnen wel gewoon plaatsvinden.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, bespreek deze dan gerust met de verpleegkundige. Als u na de behandeling thuis nog vragen heeft of zich zorgen maakt, kunt u bellen naar de afdeling Spoedeisende Hulp, locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
mei 2022
pavo 1771